

Beleidskompasformulier voor **internetconsultatie**

Titel:

Verzamelwet Klimaat en Groene Groei

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Burgers, bedrijven en overheid

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Burgers, bedrijven en overheid

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Onder andere door informele consultatie met belanghebbenden en ambtelijke afstemming met overheidsorganisaties.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

1. De te wijzigen wetten bevatten verschrijvingen, onjuiste verwijzingen, inmiddels achterhaalde of foutieve aanduidingen van de bevoegde bewindspersonen, onduidelijkheden of praktische bezwaren voor de uitvoering in de praktijk, en andere technische gebreken en leemten.
2. Klimaatwet:
 - a. De Wetenschappelijke Klimaatraad is niet permanent verankerd en moet daardoor steeds tijdelijk worden ingesteld via besluiten;
 - b. De huidige jaarlijkse beleidscyclus van de Klimaatwet, waarbij de klimaat- en energieverkenning (KEV) en de klimaatnota op de vierde donderdag van oktober verschijnen, sluit niet goed aan op dit begrotingsproces. Prinsjesdag is immers bij het verschijnen van de klimaatnota en de KEV al geweest. Dat leidt tot de ongewenste situatie dat signaleringen uit de klimaatnota pas kunnen worden benut bij de begrotingsvoorbereiding van het daaropvolgende jaar.
 - c. De bepaling van de tweejaarlijkse voortgangsrapportage is overbodig.
3. Er is sprake van ernstige vertraging voor grootschalige energie- en infrastructurele projecten.
4. Bij de wijziging van het vergunningsstelsel voor de opsporing en winning van aardwarmte zijn enkele zaken niet volledig geregeld ten aanzien van besluiten die voorbereid zouden moeten worden met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht). Daardoor is niet op alle significante besluiten die procedure van toepassing en zijn op die besluiten tevens de regels rondom beroepsmogelijkheid en inwerkingtreding niet consistent met andere mijnbouwbesluiten.
5. De Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) kan haar handhavingstaak ten aanzien van brandstofleveranciers niet goed uitvoeren door gebrek aan informatie.
6. Enkele zaken moeten worden aangepast op het gebied van de handel in broeikasgasemissierechten in verband met Europese regelgeving: Gedelegeerde verordening (EU) 2024/873 van de Commissie van 30 januari 2024 tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/331 wat betreft een voor de hele Unie geldende overgangsregeling voor de geharmoniseerde kosteloze toewijzing van emissierechten (PbEU 2024) en een uitvoeringshandeling die de Europese Commissie zal opstellen op grond van artikel 30 septies, vijfde lid, van richtlijn nr. 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van richtlijn 96/61/EG van de Raad (PbEU, L 275).

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

1. Verschrijvingen, onjuiste verwijzingen, inmiddels achterhaalde of foutieve aanduidingen van de bevoegde bewindspersonen, onduidelijkheden en andere technische gebreken en leemten;
2. Klimaatwet:
 - a. De Wetenschappelijke Klimaatraad is om praktische redenen tijdelijk ingesteld bij besluit in plaats van bij wet;
 - b. De KEV en de klimaatnota verschijnen op de vierde donderdag van oktober verschijnen, terwijl de begroting al op Prinsjesdag verschijnt.
 - c. Jaarlijks wordt al met de klimaatnota en de Klimaat en Energieverkenning (KEV) gerapporteerd.
3. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is er voor een gedoogplicht in de ontwerpfase van grootschalige energie- en infrastructurele projecten sprake van een gedoogplichtbeschikking in plaats van een gedoogplicht van rechtswege. Dit zorgt voor een aanzienlijk langere doorlooptijd voor de realisatie van die projecten als gevolg van procedurele vereisten voor de vaststelling van een gedoogplichtbeschikking en de rechtsbescherming die daartegen open staat.
4. Een omissie bij de wijziging van het vergunningsstelsel voor de opsporing en winning van aardwarmte.
5. Informatie-uitwisseling tussen de NEa met de belastingdienst/douane of netbeheerders vindt alleen plaats op kleine schaal en op vrijwillige basis. De NEa kan informatie-uitwisseling niet afdwingen en beschikt daardoor onvoldoende over informatie om gegevens te controleren (contra-informatie).
6. N.v.t.

c) Wat is de omvang van het probleem?

1. N.v.t.
2. N.v.t.
3. Vertraging met meer dan een jaar van grootschalige energie- en infrastructurele projecten;
4. N.v.t.
5. N.v.t.
6. N.v.t.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

1. N.v.t.
2. Klimaatwet:
 - a. De Wetenschappelijke Klimaatraad is tijdelijk ingesteld bij besluit, maar permanente wettelijke verankering is vanaf het begin beoogd;
 - b. De beleidscyclus van de Klimaatwet verschilt van de begrotingscyclus, waardoor ze niet op elkaar aansluiten en de maatregelen uit de beleidscyclus pas het volgende jaar in de begroting kunnen worden meegenomen;
 - c. Verschillende rapportages betreffen hetzelfde onderwerp en daarvan heeft de tweejaarlijkse voortgangsrapportage geen toegevoegde waarde naast de klimaatnota en KEV.
3. Door de huidige regeling in de Omgevingswet is er sprake van een gedoogplichtbeschikking, die een aanzienlijk langere doorlooptijd heeft.
4. Geen consistente regelgeving met betrekking tot aardwarmtebesluiten met significante gevolgen. Tegen aardwarmtebesluiten die zijn voorbereid met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, staat bezwaar open en vervolgens eerst beroep bij de rechtbank, en die besluiten treden direct na bekendmaking in werking, terwijl tegen andere mijnbouwbesluiten van hetzelfde karakter alleen beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak openstaat en die besluiten pas na het verstrijken van de beroepstermijn in werking treden.
5. Informatie-uitwisseling enkel op vrijwillige basis waardoor de NEa geen sterke informatiepositie heeft.
6. N.v.t.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

1. Onduidelijke, foutieve of niet goed uitvoerbare wetgeving;
2. Klimaatwet:
 - a. De Wetenschappelijke Klimaatraad moet telkens opnieuw worden ingesteld;
 - b. De maatregelen volgend uit de beleidscyclus van de Klimaatwet kunnen pas in de volgende begrotingscyclus worden meegenomen en derhalve niet snel worden uitgevoerd;
 - c. Dubbele rapportage over hetzelfde onderwerp.
3. Als de overheid niks doet dan blijft er sprake van een gedoogplichtbeschikking voor de ontwerpfase. Dit kan leiden tot ernstige vertraging bij de realisatie van grootschalige energieprojecten en andere infrastructuurprojecten, zoals projecten voor het verbeteren van de waterkwaliteit. Hiermee wordt de netcongestie niet snel genoeg verholpen en wordt niet bijgedragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen.
4. Dan worden niet alle aardwarmtebesluiten met significante gevolgen voorbereid met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, en is die besluitvorming niet consistent met andere besluitvorming op grond van de Mijnbouwwet met betrekking tot beroep en inwerkingtreding.
5. Dan kan de NEa niet voldoende controleren of 1) alle brandstofleveranciers die een vergunning nodig hebben, ook een vergunning hebben aangevraagd, en 2) de gegevens die door de gereguleerde entiteiten (brandstofleveranciers die onder het systeem van de Europese emissiehandel komen te vallen) worden aangeleverd overeenstemmen met de gegevens van de belastingdienst/douane/netbeheerders.
6. Europese regelgeving rechtvaardigt overheidsinterventie.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

1. Duidelijke, juiste en goed uitvoerbare wetgeving;
2. Klimaatwet:
 - a. Een wettelijke en daardoor permanente verankering van de Wetenschappelijke Klimaatraad;
 - b. Betere aansluiting van de beleidscyclus op de begrotingscyclus;
 - c. Overbodige rapportage schrappen.
3. Ten aanzien van grootschalige energie- en infrastructuurprojecten:
 - a) Een snelle realisatie van werken van algemeen belang, zoals de aanleg van hoogspanningsverbindingen, die zijn opgesomd in de artikelen 10.13, 10.14 en 10.15 van de Omgevingswet;
 - b) Het halen van de klimaatdoelen;
 - c) Het tegengaan van netcongestie.
4. Consistente regelgeving met betrekking tot significante aardwarmtebesluiten.
5. Betere handhaving door de NEa ten aanzien van brandstofleveranciers door een betere informatiepositie.
6. Uitwerking van Europese regelgeving.

b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

SDG7: betaalbare en duurzame energie
SDG9: Industrie, innovatie en infrastructuur;
SDG11: Duurzame steden en gemeenschappen;
SDG12: Verantwoorde consumptie en productie;
SDG13: Klimaatactie.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

N.v.t.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

1. Verduidelijken en repareren van wetgeving;
2. Klimaatwet:
 - a. Wettelijk verankeren van de Wetenschappelijke Klimaatraad;
 - b. De beleidscyclus gelijk laten lopen met de begrotingscyclus doordat dat beleid ook op Prinsjesdag aan de Eerste en Tweede Kamer moet worden gezonden;
 - c. Schrappen van de tweejaarlijkse voortgangsrapportage.
3. De meest kansrijke beleidsoptie is het herinvoeren van de situatie omtrent gedoogplichten in de Omgevingswet, namelijk een gedoogplicht van rechtswege voor projecten in de ontwerpfase. Door terug te gaan naar de oude situatie tijdens de Belemmeringenwet Privaatrecht van gedoogplichten in de ontwerpfase voor energie-infrastructuur en andere infrastructuur, is er sprake van een aanzienlijk kortere doorlooptijd ten opzichte van een gedoogplicht die bij beschikking wordt opgelegd. Een andere optie zou kunnen zijn om een gedoogbeschikking met beroep in één instantie te introduceren. Echter, zorgt de aanvraag van een beschikking met beroep in één instantie nog steeds voor een aanzienlijk langere doorlooptijd dan een gedoogplicht van rechtswege voor het maken van een ontwerp.
4. Regels rondom significante aardwarmtebesluiten gelijk trekken met andere mijnbouwbesluiten.
5. Een grondslag opnemen voor het opvragen van informatie door de NEa bij de belastingdienst/douane of netbeheerders, zodat zij gegevens van brandstofleveranciers kan controleren.
6. Wijziging van de Wet milieubeheer voor uitwerking van Europese regelgeving.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

1. Duidelijkere, correcte en goed uitvoerbare wetgeving: geen rechtstreekse gevolgen voor burgers of bedrijven;
2. Klimaatwet: geen gevolgen voor burgers of bedrijven of handhaving of uitvoering van regels. De wijziging van de Klimaatwet voor de wettelijke verankering van de WKR heeft wel gevolgen voor de rijksbegroting. De begroting van de WKR bedraagt € 5.000.000 per jaar voor de periode 2024-2030.
3. Gevolgen van het herinvoeren van de gedoogplicht van rechtswege voor de ontwerpfase:

- De doorlooptijd van de ontwerpfase van energie- en infrastructuurprojecten is aanzienlijk korter ten opzichte van de situatie dat een gedoogplicht bij beschikking moet worden opgelegd. Dit verkort de gehele realisatie van dit soort projecten en helpt daardoor voor de versnelling van de energietransitie;
- De administratieve lasten en voorbereidingskosten worden verminderd voor initiatiefnemers, omdat geen gedoogplichtbeschikking meer hoeft te worden aangevraagd;
- Het gevolg voor eigenaren of rechthebbenden van grond is dat zij tijdens de ontwerpfase van bepaalde projecten moeten gedogen dat een initiatiefnemer van bepaalde werken van algemeen belang (zoals TenneT voor de energie- en infrastructuurprojecten) tijdens de ontwerpfase van het project dat land betreedt voor bijvoorbeeld bodemonderzoek of meetwerkzaamheden;
- Deze wijziging vermindert de bestuurlijke lasten doordat er geen aanvragen voor gedoogbeschikkingen meer hoeven te worden behandeld.

4. De wijzigingen voor de opsporing en winning van aardwarmte:

- Burgers krijgen meer inspraakmogelijkheden met betrekking tot de opsporing en winning aardwarmte, omdat op meer besluiten de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van toepassing is.
- Voor bedrijven die aardwarmte willen opsporen en winnen, duurt het langer voordat zij kunnen starten met de werkzaamheden voor de opsporing en winning of het doorvoeren van een gevraagde wijziging van een vergunning, omdat de vergunning of wijziging pas in werking treedt na het verstrijken van de beroepstermijn als het besluit is voorbereid met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Ook duurt de besluitvorming voor wijzigingen langer, als de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van toepassing is.
- De wijziging van de Mijnbouwwet waardoor de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van toepassing wordt op wijzigingen van startvergunningen en vervolgvvergunningen aardwarmte met mogelijk significante effecten, gevolgen of risico's vergroot de bestuurlijke lasten, doordat de voorbereiding van de besluitvorming uitgebreider wordt ten opzichte van de reguliere procedure die thans van toepassing is op wijzigingen;
- De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt de bevoegde rechter in enige instantie voor aardwarmtebesluiten die zijn voorbereid met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Dit verlicht de druk op de rechterlijke macht doordat er nog maar één bevoegde rechterlijke instantie is en derhalve niet eerst beroep bij de rechtbank hoeft plaats te vinden. Het feit dat tegen die besluiten direct beroep kan worden aangetekend en er geen bezwaarfase is, verlicht tevens de bestuurlijke last voor het Ministerie van Klimaat en Groene Groei.

5. Verbeterde informatiepositie voor de NEa. Omdat het een delegatiegrondslag betreft, worden de verdere gevolgen in kaart gebracht bij de regelgeving die op grond daarvan wordt opgesteld.

6. De correctiemogelijkheid van een besluit houdende kosteloze toewijzing van broeikasgasemissierechten is niet meer beperkt tot een termijn van acht jaar, als de aanpassing tot intrekking of neerwaartse bijstelling van de toewijzing zou leiden. Reeds gestorte emissierechten kunnen niet meer alleen binnen een termijn van acht jaar worden teruggevorderd. De gevolgen van de delegatiegrondslag voor een teruggaveregelings voor ontrecte doorberekening van kosten voor bedrijven die niet onder het toepassingsbereik vallen van het emissiehandelssysteem voor de CO₂-emissies van de gebouwde omgeving, transport en overige sectoren, worden bij de uitwerking daarvan in de lagere regelgeving in kaart gebracht.

b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

De volgende toetsen worden uitgevoerd tijdens de fase van internetconsultatie:
Uitvoerbaarheid- en handhaafbaarheidstoets;
Regeldruktoets;
Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden;
Toets voor de gevolgen voor de rechtspraak.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

1. Enkele verduidelijkingen, verbeteringen en reparaties in verschillende wetten;
2. Klimaatwet:
 - a. Wettelijke verankering van de Wetenschappelijke Klimaatraad in de Klimaatwet;
 - b. Aanpassen van de beleidscyclus, zodat de stukken naar aanleiding daarvan op Prinsjesdag aan de Eerste en Tweede Kamer worden gezonden;
 - c. Schrappen van de tweejaarlijkse voortgangsrapportage.
3. Wijzigen van artikel 10.20 Omgevingswet, zodat er weer sprake is van een gedoogplicht van rechtswege tijdens de ontwerpfase van grootschalige energie- en infrastructurele projecten, in plaats van een gedoogplichtbeschikking tijdens de ontwerpfase van die projecten.
4. Regels rondom significante aardwarmtebesluiten gelijk trekken met andere mijnbouwbesluiten in de Mijnbouwwet, Algemene wet bestuursrecht en de Wet milieubeheer.
5. Een delegatiegrondslag in de Wet milieubeheer voor het opvragen van contra-informatie door de NEa.
6. De correctiemogelijkheid van een besluit houdende kosteloze toewijzing van broeikasgasemissierechten is niet meer beperkt tot een termijn van acht jaar, als de aanpassing tot intrekking of neerwaartse bijstelling van de toewijzing zou leiden. Reeds gestorte emissierechten kunnen niet meer alleen binnen een termijn van acht jaar worden teruggevorderd. Een delegatiegrondslag voor een teruggaveregeling voor onterechte doorberekening van kosten voor bedrijven die niet onder het toepassingsbereik vallen van het emissiehandelssysteem voor de CO₂-emissies van de gebouwde omgeving, transport en overige sectoren.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

1, 2, 4, 5, 6: n.v.t.

3. Dat de gedoogplicht niet als ultimum remedium wordt gebruikt, maar daar al toe over wordt gegaan voordat geprobeerd is tot overeenstemming te komen. Dit risico wordt als zeer klein ingeschat, omdat de initiatiefnemer erbij gebaat is om door middel van overleg met de rechthebbende grond afspraken te maken over, bijvoorbeeld, het moment van de werkzaamheden, de wijze waarop het perceel betreden wordt en vergoeding van eventuele schade in plaats van dit af te dwingen via gebruikmaking van de gedoogplicht. Een goede verstandhouding tussen initiatiefnemer en de rechthebbende is namelijk ook wenselijk voor het traject van de realisatie van het project dat daarna mogelijk plaatsvindt. Dat overleg tijdens de ontwerpfase zal ook kunnen worden gebruikt om al afspraken te maken over verdere detaillering van het werk en de wijze van uitvoering.

d) Hoe ziet de voorgenumen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

1, 2, 4, 5, 6: n.v.t.

3. De monitoring en evaluatie kunnen meegenomen worden in het traject van monitoring en evaluatie van de Omgevingswet.